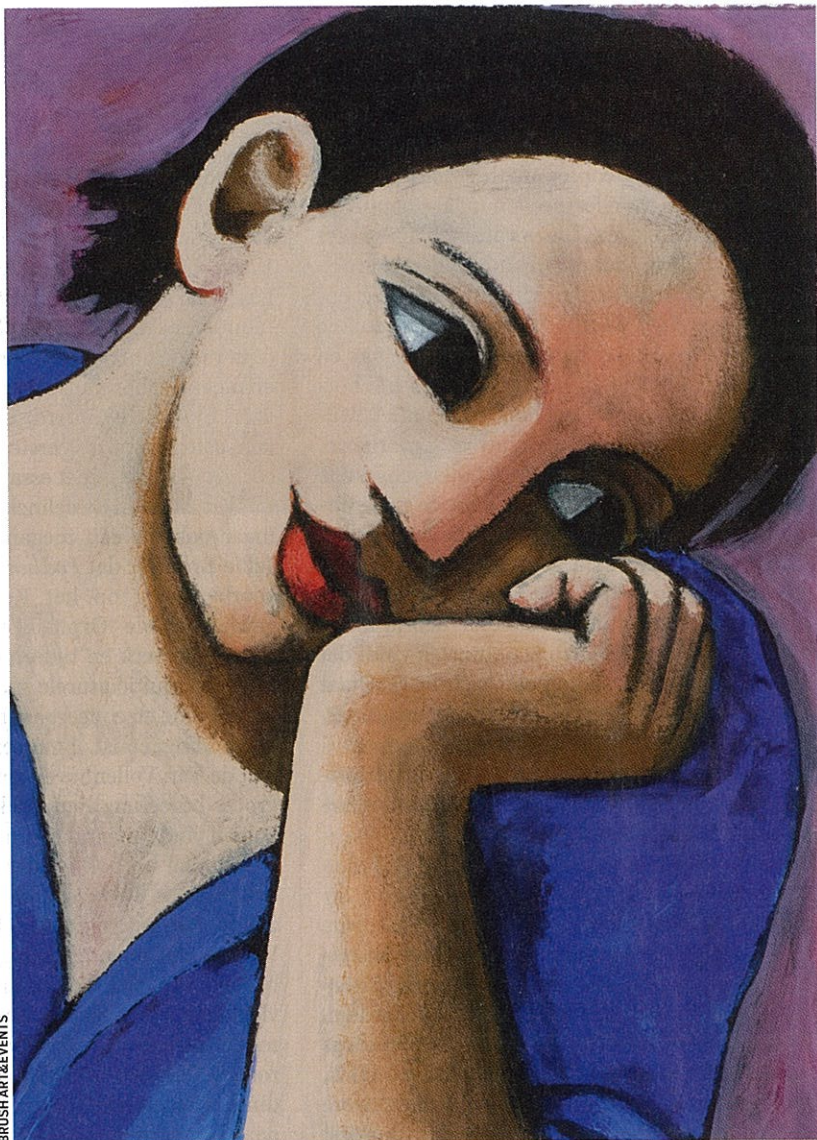

hts:
/ers
and
July
was
old.
ein;

arija

der:
jk in
ters

BRUSHARTS/EVENTS

op het oog vulgaire close-ups van diverse stadia van opgewonden- s de beroemde shots van Sharon r slipje in *Basic Instinct* of die van en onder de douche tussen de man- ship *Troopers* schetsen de niets- scènes van pijpende en mastur- verkrachtende mannen in *Spetters* een grauw beeld van de mens: we le morele chaos waarin de perso- eland, maar dit alles is omzoomd ang randje, vormgegeven door de an Rien.

serieuze ondertoon viel me op toen eer zag, nu met alle 'harde' scènes. een cultfilm, een onverminderd invloedrijk werk dat de cultuur sa, van 'het volk', lijkt te bevestigen teunen, maar dat door die duistere, he blik van Verhoeven op de mens ld eigenlijk exact het tegenoverge-

SER

ei dagelijks in *Eye Amsterdam* en Haag, vervolgens in filmtheaters

De Mexicaanse doofpot

KUNST
400 Women

Hester van Nierop was geen latino en geen fabrieksarbeidster, maar een spontane Nederlandse backpacker. 'Een atypisch geval. Ze liep er toevallig tegenaan', zegt haar moeder, Arsène van Nierop, bij de opening van *400 Women* in Sugar City in Halfweg. Deze conceptuele installatie is een beklemmend eerbetoon aan naar schatting negentienhonderd vrouwen die sinds begin jaren negentig in de Mexicaanse grensstad Ciudad Juárez zijn vermoord of verdwenen. Hester streek in 1998 op dooreis naar Amerika neer in dit 'saai industriestadje', zoals de *Lonely Planet* Ciudad Juárez toen omschreef, voor één hotelovernachting en werd de volgende ochtend door een schoonmaakster vermoord onder haar bed aangetroffen.

Door haar geval kwam er voor het eerst internationale aandacht voor de feminicide op een kilometer afstand van de Verenigde Staten. Er verschenen films, de moorden haalden de pers en Amnesty International ging zich inzetten om de '400 vrouwen' – een getal dat statistisch lang

gold voor het aantal moorden – op de agenda te krijgen bij de Mexicaanse politie en justitie. Maar wat betekent die aandacht? De daders zijn nooit berecht. Door een combinatie van drugs- handel, een rap uitdijende industrie rondom nieuwe vestigingen van Amerikaanse bedrijven, corrupte politie en loslopende machomannen blijft er een voedingsbodem voor lustmoorden en *women trafficking*. In de doofpot verdwijnen onverminderd nieuwe gevallen, ondanks de strijd van Arsène van Nierop en de aandacht van mensenrechtenorganisaties.

Dit onverdraaglijke gegeven zette de Schotse kunstenaar Tamsyn Challenger aan tot dit kunstproject. Zij vroeg 175 kunstenaars uit verschillende landen aan de hand van een foto van een vermoorde of vermiste vrouw een kunstwerk te maken. Als enige voorwaarde gold de grootte van het doek: 35 bij 25 centimeter, overeenkomstig een icoon van een heilige uit de katholieke kerk. Hiermee geeft Challenger 'een gezicht aan de statistieken'. Kijk eens, deze meisjes vonden een gruwelijke dood of zijn anonieme seksslaven ergens ter wereld – meestal Amerika – geworden.

Het resultaat is net zo divers als de objecten en de kunstenaars zelf, en daarmee ook wisselend van kwaliteit. De meeste zijn directe afgeleiden van de foto, soms op het kitscherige af à la 'het zigeunerjongetje met de traan'. Soms zijn zij geschilderd in de vervreemdende sfeer van portretten van Marlène Dumas of in een kleurrijke folkloristische stijl van de Mexicaanse kunstenaar Diego Rivera. Een enkele keer is er alleen een abstract symbool. Een nummer eronder correspondeert met naam, leeftijd, jaartal van de moord of verdwijning op een lijst die je bij binnenkomst in de hand gedrukt krijgt. Challenger noemt het 'een interessante mix tussen *contemporary art* en traditionele Mexicaanse kunst. Je hóeft niet alles mooi te vinden, de pijn komt door de herhaling.'

Tussen de vele Maria's, Martha's en Rosa's hangt Hester – op het eerste gezicht een zwart vlak, maar als je er van opzij tegenaan kijkt zie je opeens in reliëf haar droevige gezicht. Haar moeder, een kleine vrouw in een groot vest, staat eraan: 'Ik kan het niet zien als kunst.'

Maar het gaat ook niet om dat ene schilderijtje: de portretten vormen gezamenlijk een statement, en dat hangt samen met de expositieruimte. De context geeft de 'iconen' betekenis. In 2010 werd *400 Women* getoond in kale kelders in Londen, een jaar later in een lege school in Edinburgh en via de Nederlandse organisator Gerty van Styrum kwam het terecht in Sugar City. De verlaten suikerfabriek is inderdaad een suggestief decor: een dertig meter hoge hal, leeg, rauw, vol stalen staketsels en zonder bedrijvigheid en daglicht – luguber. In één oogopslag zie je al die gezichten eenzaam tegen de muur hangen.

Kan kunst meer tewegbrengen dan wéér aandacht vestigen op de Mexicaanse doofpot? Tamsyn Challenger probeert de tentoonstelling